

Paket o enotnih patentih

Privlačnejša Evropa
za inovacije in vlagatelje

Enotni patent

povečuje konkurenčnost Evrope tako, da bo dopolnjuje in krepil obstoječi centralizirani evropski sistem podeljevanja patentov. Skupaj z Enotnim sodiščem za patente uporabnikom ponudja stroškovno učinkovito možnost patentnega varstva in reševanja sporov po vsej Evropi ter spodbuja raziskave, razvoj in naložbe na področju naprednih tehnologij. To je ključni korak v uresničevanju enotnega trga EU za tehnologijo.

EPU in obstoječi razdrobljeni patentni sistem po podelitvi v Evropi

Kot patentni urad za Evropo, Evropski patentni urad (EPU) podpira inovacije, konkurenčnost in gospodarsko rast po vsej Evropi. EPU ni institucija EU, ampak ločena medvladna institucija, ustanovljena na podlagi Evropske patentne konvencije (EPK).

EPU je odgovoren za centralno preizkušanje in podeljevanje evropskih patentov za 39 držav pogodbenic EPK, med katerimi je poleg vseh držav članic EU tudi več nečlanic. S tem izumiteljem prihrani stroške vzporednih patentnih prijav pri več nacionalnih patentnih uradih in hkrati zagotavlja visoko kakovost podeljenih patentov.

Vendar pa pri podeljenem evropskem patentu ne gre za enotno pravico, ampak sveženj nacionalnih patentov, kar pomeni, da ga je treba potrditi in vzdrževati v vsaki posamezni državi, v kateri naj bi imel učinek. Ta postopek je lahko zapleten in drag, saj je treba patentno dokumentacijo včasih prevesti v druge jezike, nacionalno potrditev in pristojbine za podaljšanje veljavnosti je treba plačati posebej, stroški najema lokalnih zastopnikov in ponudnikov storitev v različnih državah pa hitro narastejo.

Ta postopek je lahko zapleten in drag, treba je plačati pristojbine, stroški storitev v različnih državah pa hitro narastejo.

Enotni patent: poenostavljeno in širše patentno varstvo z nižjimi stroški

Enotni patent odpravlja te pomanjkljivosti in izumiteljem omogoča preprostejšo in cenejšo pridobitev enotnega patentnega varstva za celotno ozemlje držav članic EU, ki sodelujejo v sistemu.

Centralizirani postopek pred podelitvijo pri EPU je dopolnjen s centraliziranim postopkom po podelitvi: namesto potrditve evropskega patenta v več posameznih državah lahko imetniki pridobijo enotni patent tako, da izpolnijo en zahtevek pri EPU, ki je po načelu »vse na enem mestu« odgovoren tudi za centralno vodenje enotnih patentov in s tem povezanih plačil pristojbin. To znatno zmanjšuje birokracijo in povezane stroške. Razdrobljeni sistem po podelitvi je pomenil plačevanje različnih zneskov pristojbin za podaljšanje veljavnosti v različnih valutah različnim patentnim uradom, ki imajo tudi različne pravne zahteve, zlasti glede rokov. Imetniki enotnega patenta sedaj namesto tega plačajo EPU eno pristojbino za podaljšanje veljavnosti v eni valuti ter po enem režimu rokov in priznanih načinov plačila. To ne le precej poenostavlja postopek, ampak tudi odpira možnosti za velike

prihranke pri stroških, saj lahko zdaj imetniki sami poskrbijo za celotno administracijo po podelitvi.

Poleg tega je zahtevek za enotni patent popolnoma brezplačen, kar pomeni, da EPU v ta namen ni treba plačati nobenih pristojbin za vlaganje, preizkus ali registracijo. Tudi določena višina pristojbine za podaljšanje veljavnosti enotnega patenta je zelo privlačna in podjetjem prijazna: skupni znesek vzdrževanja za prvih deset let, kar je povprečno trajanje patenta, ki ga podeli EPU, je nižji od 5.000 evrov.

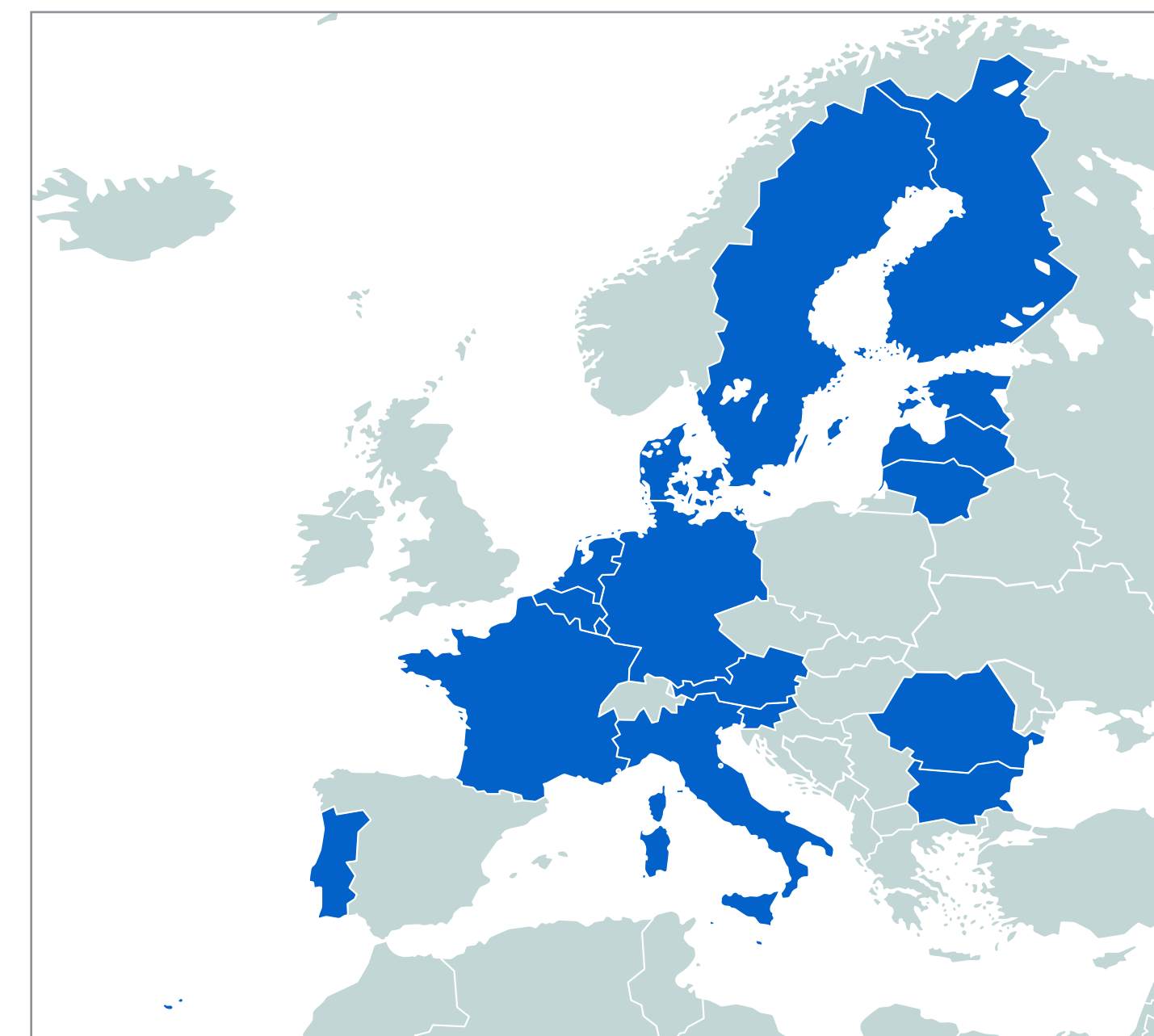
Pristojbine za podaljšanje veljavnosti enotnega patenta

—	—	11. leto	1 460 EUR
2. leto	35 EUR	12. leto	1 775 EUR
3. leto	105 EUR	13. leto	2 105 EUR
4. leto	145 EUR	14. leto	2 455 EUR
5. leto	315 EUR	15. leto	2 830 EUR
6. leto	475 EUR	16. leto	3 240 EUR
7. leto	630 EUR	17. leto	3 640 EUR
8. leto	815 EUR	18. leto	4 055 EUR
9. leto	990 EUR	19. leto	4 455 EUR
10. leto	1 175 EUR	20. leto	4 855 EUR

— Dodatna pristojbina za zamudo pri plačilu pristojbine za podaljšanje veljavnosti = 50 % zamujene pristojbine za podaljšanje veljavnosti (2. točka prvega odstavka 2. pravila RFeesUPP)

— 15-odstotno zmanjšanje pristojbine za podaljšanje veljavnosti v primeru javno ponujene licence (12. pravilo UP, 3. pravilo RFeesUPP)

Več informacij o strošku enotnega patenta v primerjavi z enakovrednim varstvom v samo štirih vodilnih evropskih državah v okviru »klasičnega« evropskega patentnega sistema je na voljo na spletni strani EPU.

Velja Enotni patent v 18 državah: Avstrija, Belgija, Bolgarija, Estonija, Finska, Francija, Nemčija, Italija, Latvija, Litva, Luksemburg, Malta, Nizozemska, Portugalska, Romunija, Slovenija in Švedska.

Medtem, ko bo enotni patent sčasoma veljal v vseh državah članicah EU, varstvo na voljo v 18 od njih. Druge države se lahko vključijo v prihodnosti. Da bi uveljavile Enotni patent, se morajo države članice EU pridružiti okrepljenemu sodelovanju (zaenkrat to velja za 25 držav) in ratificirati Sporazum o Enotnem sodišču za patente (UPCA).

Enotno sodišče za patente (ESP): centralizirani postopek uveljavljanja in večja pravna varnost

Centraliziran postopek uveljavljanja pri novem Enotnem sodišču za patente

Sodni postopek uveljavljanja se poenostavlja. Pred spremembo so imela nacionalna sodišča izključno pristojnost za reševanje sporov v zvezi s patenti. Postopke razveljavitve evropskega patenta je bilo treba sprožiti pred nacionalnimi sodišči, vendar pa je odločitev posameznega sodišča učinkovala samo na ozemlju njegove države. To je včasih lahko pomenilo, da je bilo treba voditi vzporedne spore v različnih državah članicah, posledična razdrobljenost pa ni bila samo draga in izjemno zapletena za vse stranke, ampak je zajemala tudi tveganje nasprotujočih si nacionalnih odločitev.

Novo Enotno sodišče za patente (ESP) uvaja enoten, specializiran in učinkovit okvir za reševanje sporov v zvezi s patenti na evropski ravni. ESP, nadnacionalno sodišče, ustanovljeno z mednarodno pogodbo – Sporazumom o Enotnem sodišču za patente (UPCA) – je pristojno za spore, vključno s kršitvami in razveljavitvami, v zvezi z enotnimi patenti in evropskimi patenti (čeprav bodo v prehodnem obdobju, do 31. maja 2030, za te veljale nekatere izjeme). Specializirano ESP je učinkovit nov forum za uveljavljanje in izpodbijanje patentov v korist imetnikov, tretjih oseb in splošne javnosti. Imetniki patentov lahko sedaj učinkoviteje uveljavljajo svoje patente, tretje osebe in splošna javnost pa lahko izpodbijajo evropske in enotne patente v enem centraliziranem postopku. To pomeni konec vzporednih sporov glede istega patenta v različnih državah, kar precej niža stroške postopkov. ESP krepi pravno varnost z odpravo tveganja nasprotujočih si nacionalnih odločitev in poenotenjem sodne prakse.

Spodbujanje trgovanja in naložb

Znano je, da panoge, ki nadpovprečno uporabljajo intelektualno lastnino in zlasti patente, veliko prispevajo k BDP in zunanji trgovini. Vendar pa je njihov prispevek k trgovini in tujim neposrednim investicijam (TNI) med državami EU še vedno omejen, kar kaže na neizkoriščene možnosti pri uresničevanju enotnega trga EU za tehnologijo. Razdrobljenost prejšnjega evropskega patentnega sistema je nedvomno omejevala kroženje patentiranih izumov med državami EU. Večina evropskih patentov je bila potrjenih v le nekaj državah članicah EU zaradi prihranka pri stroških njihovega potrjevanja in vzdrževanja.

Pričakovati je, da bo imela uskladitev patentnega varstva, ki jo prinaša enotni patent, pozitiven vpliv na trgovanje in TNI v panogah, ki intenzivno uporabljajo intelektualno lastnino (IL) in tehnologijo. Študija, ki jo je opravil EPU v sodelovanju z University of Colorado Boulder in London School of Economics, je pokazala, da poenotenje držav EU glede najboljšega trenutnega standarda patentnega varstva lahko ustvari 2-odstotno povečanje (14,6 milijarde evrov) letnih prilivov pri trgovanju in 15-odstotno povečanje (1,8 milijarde evrov) letnih prilivov pri TNI v teh panogah v EU.

Po podatkih študije lahko poenotenje držav EU glede zdaj veljavnega najboljšega standarda patentnega varstva ustvari 2-odstotno povečanje letnih prilivov pri trgovanju in 15-odstotno povečanje pri letnih prilivih TNI.

Široko ozemeljsko varstvo, ki ga ponuja enotni patent, bo tudi pospešilo čezmejne prenose tehnologije in sodelovanje v vseh evropskih državah. Centralni register z informacijami o pravnem statusu glede prenosov enotnih patentov in licenc – vključno z javno ponujenimi licencami – bo pomagal ustvariti učinkovit trg za prenose tehnologije v sodelujočih državah članicah. Tehnološki trg bo prav tako bolj vključujoč: pospešil bo prenose tehnologije in sodelovanje na področju raziskav s strankami v državah, kjer so bili evropski patenti v preteklosti redko potrjeni. Ne nazadnje pa bo pri prenosih tehnologije koristno tudi zmanjšanje pristojbin za podaljšanje veljavnosti, ki bo na voljo imetnikom patentov, ki podeljujejo licence.

Številne prednosti za podjetja, zlasti MSP, zagonska podjetja in univerze

MSP in zagonska podjetja se bodo lažje odločala, ali in kdaj povečati svojo dejavnost in vstopiti na nove trge.

Novi enotni patentni sistem ima številne prednosti za prosilce, zlasti za tiste z omejenimi sredstvi, kot so mala in srednje velika podjetja (MSP), zagonska podjetja in univerze, od katerih je v veliki meri odvisna prihodnost evropskega gospodarstva.

Pravice intelektualne lastnine odločilno pomagajo tem malim subjektom pri uvajanju novih tehnologij na trgu. Omogočajo jim, da žanjejo sadove svoje ustvarjalnosti, inovativnosti in naložb, ter s tem spodbujajo nadaljnje naložbe in inovacije.

Številni majhni subjekti, ki danes uporabljajo patente, so se zanašali na nacionalne pravice. Posledično so pogosto ostali brez vsakršne učinkovite zaščite svojih izumov v Evropi ali so imeli samo zaščito v zelo majhnem številu držav. Enotni patentni sistem odpravlja birokratske in finančne ovire, s katerimi se ti mali subjekti spopadajo pri vstopanju na trg EU s svojimi izumi, ter jim tako omogoča, da so bolj konkurenčni tekmečem. MSP in zagonska podjetja, ki so registrirala enotni patent, se bodo lažje odločala, ali in kdaj povečati svojo dejavnost in vstopiti na nove trge, odvisno od uspešnosti izdelka ali novih poslovnih priložnosti na drugih trgih EU. Enotni patent tudi zagotavlja raziskovalnim ustanovam široko varstvo za obetavne izume v zgodnji fazi, s čimer bo pospešil čezmejna partnerstva in prenose tehnologije z razvijanjem tehnologije.

V razdrobljenem sistemu klasičnega evropskega patenta – ob vsej njegovi zapletenosti in morebitni potrebi po vzporednih sporih v več jurisdikcijah – je dejansko nemogoče, da majhni subjekti učinkovito rešujejo spore v zvezi s patenti, naj bodo v vlogi tožnika ali toženca. Zmanjšanje stroškov postopkov pred ESP sedaj zagotavlja, da dostop do pravnih sredstev in uveljavljanje patentnega varstva ne bosta več odvisna od finančne moči.

Za tiste z omejenimi sredstvi je vzpostavljen sistem nadomestil in zmanjšanja pristojbin. Posamezniki, MSP, neprofitne organizacije, univerze in javne raziskovalne organizacije, ki vložijo uspešno prijavo v uradnem jeziku EU, ki ni angleščina, francoščina ali nemščina, so upravičeni do enkratnega nadomestila v višini 500 evrov za stroške prevajanja.

Še pomembneje je, da so določene pristojbine pri ESP vzpostavile pravo ravnovesje med zagotavljanjem ustreznega prispevka strank k stroškom in načelom pravičnega dostopa do pravnih sredstev. Pravila o sodnih taksah na primer zajemajo ukrepe, ki zagotavljajo, da se MSP zaračuna znižana, zgolj 60-odstotna stopnja. Poleg tega lahko MSP, če predloži utemeljene dokaze, da višina plačljivih sodnih taks ogroža njegov gospodarski obstoj, dobi od ESP povrnjen del zneska ali celotni znesek teh taks. Da bi še bolj omejilo tveganje sporov, lahko ESP določi tudi zgornjo mejo povračljivih stroškov uspešne stranke, če bi ti stroški lahko ogrozili gospodarski obstoj neuspešne stranke.

Kdaj je novi sistem stopil v veljavo?

Novi enotni patentni sistem je stopil v veljavo **1. junija 2023**, ko je pričelo delovati Enotno sodišče za patente.

Objavil in uredil:

Evropski patentni urad
© EPU, september 2024
epo.org/unitary

Odgovornost za prevod:

Directorate Patent Developments & IP Lab (D 5.2.1)
in Unitary Patent Division (D 5.3.2.2)

Naslov:

Bob-van-Bentham-Platz 1 | 80469 Muenchen | Nemčija

Tel.:

+49 89 2399-0

Elektronska pošta:

support@epo.org

Ta prevod je podprl Urad Republike Slovenije za intelektualno lastnino.

URAD
REPUBLIKE
SLOVENIJE
ZA *intelektualno*
LASTNINO

Slovenian Intellectual
Property Office